

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond

- op 23 maart 2006 zijn woning zonder zijn toestemming zijn binnengetrepen;
- hem niet de machtiging tot binnentreden hebben getoond.

Beoordeling

Algemeen

1. De meldkamer van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond (hierna ook: de politie) ontving op 23 februari 2006 een melding van een bedreiging van een vrouw door een man. De vrouw bleek de ex-vriendin van de zoon van verzoeker te zijn. Zij deed tegen de zoon op 24 februari 2006 aangifte van bedreiging met een vuurwapen. Hij werd aangemerkt als verdachte. De ex-vriendin trok haar aangifte op 27 februari 2006 weer in.

2. De officier van justitie gaf op 20 maart 2006 toestemming om de zoon van verzoeker buiten heterdaad aan te houden.

Aan de medewerkers van de Regionale Ondersteuningsgroep (verder ROG; zie Achtergrond onder 7.) van de politie Rotterdam-Rijnmond werd in verband met de mogelijke aanwezigheid van een vuurwapen assistentie gevraagd bij de aanhouding van de verdachte.

3. Per 2 februari 2006 stond de verdachte in de Gemeentelijke Basisadministratie ingeschreven op het adres P. Vóór die datum stond de verdachte ingeschreven op het adres F., te weten het adres van verzoeker.

4. De politie trad ter aanhouding van verzoekers zoon op 23 maart 2006 om 6:00 uur eerst de woning van verzoeker op het adres F. binnen. Aldaar werd noch verzoekers zoon, noch een vuurwapen aangetroffen.

Korte tijd later is verzoekers zoon in zijn eigen woning op het adres P. aangehouden. In die woning werd ook geen vuurwapen aangetroffen.

5. Nog diezelfde dag diende verzoeker een klacht in bij het korps. Hij klaagde er onder andere over dat politieambtenaren ten onrechte zijn woning waren binnengetrepen en hadden doorzocht. Verder klaagde verzoeker erover dat politieambtenaren schade in zijn woning hadden aangericht en hem het bevel tot doorzoeking niet hadden getoond.

6. Op 5 mei 2006 voerde verzoeker een bemiddelingsgesprek met de klachtbehandelaar van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond in welk gesprek hij zijn klacht mondeling toelichtte. Op 27 oktober 2006 vond een hoorzitting van de klachtencommissie van het korps plaats. Naast verzoeker en zijn partner waren betrokken ambtenaren S., V. en B. aanwezig. De klachtencommissie bracht op 27 oktober 2006 haar advies aan de korpsbeheerder uit. De korpsbeheerder werd geadviseerd om de klacht over het toebrengen van schade aan verzoeker zijn woning niet ontvankelijk te verklaren omdat de toegebrachte schade een noodzakelijk gevolg was van het binnentreden en dat niet de klager zelf maar de woningbouwvereniging de materiële schade heeft geleden. Het korps betaalde de woningbouwvereniging het schadebedrag.

De klachtencommissie adviseerde de korpsbeheerder om de klacht over het binnentreden in de woning, de doorzoeking en het niet tonen van een bevel tot doorzoeking niet gegrond te verklaren.

De korpsbeheerder besliste op 9 januari 2007 overeenkomstig het advies van de klachtencommissie.

7. De strafzaak tegen de zoon van verzoeker werd geseponeerd.

Ten aanzien van de klacht

Bevindingen

1. De Nationale ombudsman ziet redenen om beide klachtonderdelen tezamen te behandelen nu er sprake is van een nauwe onderlinge samenhang.

2. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond op 23 maart 2006 zijn woning zonder zijn toestemming zijn binnengetrepen en dat zij hem niet de machtiging tot doorzoeking hebben getoond, althans dat hij geen tijd heeft gehad om die machtiging te lezen.

3. Verzoeker heeft zijn klacht tijdens de interne klachtprocedure als volgt toegelicht.

De politieambtenaren hadden hem verteld dat zij op zoek waren naar zijn zoon. Zijn zoon was niet in de woning aanwezig; sinds drie maanden woonde hij in zijn eigen woning op het adres P. Hij stond, aldus verzoeker, ook op dat adres ingeschreven. Voordat zijn zoon zijn eigen woning kreeg, verbleef hij al niet meer in de woning van verzoeker. Verzoeker stelt zich al met al op het standpunt dat de politie daarom had moeten weten dat zijn zoon zich niet in verzoekers woning bevond. De politie had daarom niet eerst de woning van verzoeker mogen binnentreden.

Verder verklaarde verzoeker dat de politieambtenaren hem een papier lieten zien toen zij al binnen waren. Zij vertelden daarbij dat zij een huiszoekingsbevel hadden. Verzoeker

heeft het niet gelezen.

4. Tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman heeft verzoeker het volgende verklaard. Zij sliepen in hun slaapkamer op de eerste etage toen ze een harde knal hoorden. Vervolgens is verzoeker naar de deur van zijn slaapkamer gelopen en heeft hij die deur opengemaakt. Op dat moment zag hij een aantal personen dat een helm droeg en een schild bij zich had. Verder was de groep personen voorzien van een lange wapenstok. Hij hoorde iemand zeggen "politie, niet bewegen". Hij en zijn vrouw moesten vervolgens in de slaapkamer blijven. Hij hoorde toen dat de politie zijn huisraad aan het overhoop halen was. Vervolgens liet de politie, aldus verzoeker, een velletje papier zien waarop verzoeker vroeg voor wie zij kwamen. De politie zei toen dat ze voor verzoekers zoon kwamen waarop verzoeker antwoordde dat zijn zoon niet in de woning verbleef. Verder heeft verzoeker verklaard dat zijn vrouw noch hijzelf gelegenheid heeft gevraagd om te lezen wat er op het papier stond, omdat zij zeer onder de indruk waren van de aanwezigheid van de politie in zijn woning.

5. De chef van de Regionale Ondersteuningsgroep, Be., legde tijdens de zitting van de klachtencommissie een verklaring af. Uit die verklaring komt het volgende naar voren.

Het binnentreden in de woning van verzoeker en de zoon van verzoeker is uitgevoerd door de ROG gezien de mogelijke aanwezigheid van een vuurwapen en de gevaarstelling daarbij.

Verder heeft de chef van de ROG de procedure toegelicht die gevolgd wordt bij het binnentreden door de ROG. De politie-eenheid verschaft zich snel de toegang tot de woning door de verbreking van de toegangsdeur. Primair doel bij het binnentreden is, gelet op de gevaarstelling, dat de situatie ter plaatse wordt bevroren om de aanhouding van de verdachte dan wel de doorzoeking van de woning in verband met de Wet wapens en munitie, ongestoord mogelijk te maken. De politie vermeldt dus bij het binnentreden niet meteen het doel van binnentreden en vraagt ook niet om toestemming. De politie is als zodanig herkenbaar in uniform en roept bij het binnentreden luidkeels "politie" en toont de machtiging. Later, als de situatie onder controle is, is er gelegenheid om het doel van het binnentreden nader toe te lichten.

6. Betrokken ambtenaar V. heeft tijdens de interne klachtprocedure onder meer het volgende verklaard. Volgens de aangifte bestond de bedreiging uit het tonen van een vuurwapen dat zich in de broeksband van klagers zoon bevond. De aangeefster heeft haar aangifte later ingetrokken uit angst voor eventuele represailles van verzoekers zoon. Over de reden van de termijn tussen aangifte en huiszoeking verklaarde hij dat er eerst een aantal gegevens van aangeefster en een getuige moest worden uitgerechercheerd. Tevens is in het bedrijfsprocessensysteem van het korps Rotterdam-Rijnmond gezocht naar informatie gerelateerd aan deze zaak. Dat de verdachte op het adres P. stond ingeschreven en verzoeker op het adres F. was bij de politie bekend.

7. Tijdens de interne klachtprocedure heeft ook betrokken ambtenaar S. een verklaring afgelegd. Deze verklaring houdt onder meer het volgende in. Voordat daadwerkelijk kon worden overgegaan tot het binnentreden van beide woningen, zijn beide woningen aan een observatie onderworpen. Toen de politie door de ramen van de woning van verzoekers zoon keek, trof zij een lege woning aan en constateerde vervolgens dat de woning van verzoeker wel bewoond was. Uit meerdere registraties in het bedrijfsprocessensysteem bleek dat de zoon van verzoeker ook in de woning van verzoeker kwam. In de personenauto die in de buurt van de woning van verzoeker was waargenomen, werd tijdens een politiecontrole op 27 januari 2006 verzoekers zoon aangetroffen. De auto behoorde de zoon niet in eigendom toe en hij was op 27 januari 2006 ook niet de bestuurder daarvan. Gelet op de aanwezige informatie is besloten om eerst de woning van verzoeker binnen te treden en indien het nodig mocht zijn vervolgens ook de woning van de verdachte, te weten de zoon van verzoeker.

8. In het verslag van binnentreden opgemaakt door BI. (hoofdmedewerker van de ROG) staat dat de politie op 23 maart 2006 om 6:00 uur met een machtiging en zonder toestemming van verzoeker in zijn woning is binnengetreden. Tevens staat daarin vermeld dat de machtiging tot binnentreden is getoond en dat het doel van binnentreden is meegedeeld. BI. heeft een en ander nog mondeling bevestigd in het onderzoek van de Nationale ombudsman. Bij de stukken bevinden zich machtigingen tot binnentreden van verzoekers woning ter aanhouding van verzoekers zoon respectievelijk ter doorzoeking.

9. De korpsbeheerder acht de klacht over het binnentreden niet gegrond en verwijst naar de argumenten in het advies van de klachtencommissie die aan zijn beslissing in de interne klachtprocedure ten grondslag hebben gelegen. De klachtencommissie overwoog in haar advies het volgende:

"De woning van klager is eerst bezocht, pas daarna de woning van de zoon van klager. De Commissie is van oordeel dat de politie voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de woning (op het adres P.; N.o.) vrijwel onbewoonbaar bleek en dat de zoon van klager de woning (op het adres F.; N.o.) geruime tijd had bewoond. Tevens is door de politie voldoende aannemelijk gemaakt dat de zoon van de klager in verband kon worden gebracht met de auto die nabij de woning op het adres F. was waargenomen.

Overigens bestrijdt klager niet dat de woning op het adres P. onbewoond of leeg was en dat zijn zoon wel eens meereed in de bewuste auto van zijn vriend. De Commissie concludeert hiermee dat de volgorde van binnentreden door de politie juist was.

De Commissie is van oordeel dat, gelet op de gevaarstelling die gepaard gaat met mogelijk vuurwapenbezit en -gebruik, er voor de politie voldoende aanleiding was om de woning van klager met geweld te betreden."

10. De klacht over het niet tonen van de machtiging, acht de korpsbeheerder eveneens niet gegrond. Ook hier verwijst de korpsbeheerder naar het advies van de klachtencommissie. De klachtencommissie overwoog dat de machtiging tot binnentreden voorhanden was. Dat de machtiging voorhanden was, is ook aan verzoeker meegedeeld. Verzoeker had, aldus de klachtencommissie, daarom kennis kunnen nemen van de machtiging tot binnentreden.

Beoordeling

A. Ten aanzien van het binnentreden

11. Het huisrecht houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning tegen de wil van de bewoner. Artikel 12, eerste lid van de Grondwet bepaalt dat het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner alleen is geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen (zie Achtergrond, onder 1., 2. en 3.).

12. Ingevolge artikel 55, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 4.1.) kan iedere opsporingsambtenaar ter aanhouding van een verdachte elke plaats betreden. Artikel 49 van de Wet wapens en munitie bepaalt dat een opsporingsambtenaar ter inbeslagneming doorzoeking kan doen op plaatsen waarvan hij redelijkerwijs kan vermoeden dat daar wapens zijn (zie Achtergrond, onder 5.) Op grond van artikel 2, eerste lid, van de Algemene wet op het binnentreden is een schriftelijke machtiging vereist voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner (zie Achtergrond, onder 6.).

13. De officier van justitie heeft hier het bevel tot aanhouding buiten heterdaad gegeven. Dat de politie tot aanhouding van verzoekers zoon is overgegaan, geeft dan ook op zichzelf geen reden tot kritiek op de politie, die nu eenmaal gehouden is bevelen tot aanhouding van de officier van justitie uit te voeren.

14. De vraag is of de politie voldoende reden had om ervan uit te gaan dat verzoekers zoon - de aan te houden verdachte - feitelijk in de woning van zijn ouders verbleef en dat de kans hem daar aan te treffen c.q. een wapen te vinden groot was.

15. De Nationale ombudsman vindt dat er voldoende gronden waren voor de politie om te veronderstellen dat verzoekers zoon feitelijk niet op zijn "officiële" adres verbleef. De politie heeft immers uit observatie van het GBA-adres van de zoon afgeleid dat die woning niet bewoond leek te worden, terwijl het feit dat verzoeker (als passagier) was signaleerd in een auto die bij verzoekers huis was waargenomen ook een aanwijzing was dat de zoon in het ouderlijk huis verbleef. Gelet op de informatie waarover de politie beschikte, kon dan

ook in redelijkheid worden besloten om eerst naar verzoekers woning te gaan ter aanhouding en doorzoeking. Dat men aldaar noch de verdachte, noch een vuurwapen aantrof doet hieraan niet af. Tevens vindt de Nationale ombudsman het verdedigbaar dat - gelet op de aard van de verdenking - is gekozen voor de inzet van het medewerkers van de Regionale Ondersteuningsgroep. Al met al heeft de politie de regels met betrekking tot de bescherming van verzoekers huisrecht niet geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

B. Ten aanzien van het tonen van de machtiging

16. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Artikel 2 van de Awbi bepaalt dat de machtiging tot binnentreden zo mogelijk dient te worden getoond.

17. Uit de verklaringen van verzoeker en die van betrokken ambtenaar BI. blijkt dat de machtiging (nádat men was binnentreden) is getoond. Ook heeft verzoeker niet bestreden dat aan hem de reden van het binnentreden is meegedeeld, terwijl hij volgens zijn eigen verklaring evenmin gevraagd heeft om de machtiging nog te mogen lezen.

18. De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat - zoals verzoeker tijdens het onderzoek heeft meegedeeld - verzoeker en zijn vrouw zeer onder de indruk van het gebeuren waren en op dat moment niet de tegenwoordigheid van geest hadden om even tijd te vragen voor het lezen van de hun getoonde machtiging. Echter, nu aangenomen kan worden dat hun ook mondeling de reden van het binnentreden is meegedeeld, treft de politie geen verwijt. De politie heeft met mondelinge uitleg, ondersteund door het tonen van de machtiging, voldaan aan het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond is niet gegrond.

Onderzoek

Op 27 februari 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Rotterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd aan de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de bij de klacht betrokken personen de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. Noch verzoeker noch de betrokken politieambtenaren gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Verzoekschrift van 25 februari 2007.

Het intern klachtdossier van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond.

Standpunt van de korpsbeheerder van 1 mei 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

1.1. Artikel 10

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer."

1.2. Artikel 12

"1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.

2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.

3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet."

2. Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)

Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie."

3. Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten

Artikel 17

"1. Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling, noch aan onwettige aantasting van zijn eer en goede naam.

2. Een ieder heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting."

4. Wetboek van Strafvordering

4.1. Artikel 55, tweede lid

"Zowel in geval van ontdekking op heterdaad als buiten dat geval kan iedere opsporingsambtenaar, ter aanhouding van de verdachte, elke plaats betreden."

5. Wet wapens en munitie

Artikel 49

"De bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren kunnen te allen tijde op plaatsen waar zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat wapens of munitie aanwezig zijn, ter inbeslagneming doorzoeking doen."

6. Algemene wet op het binnentreden (Awbi)

Artikel 2, eerste lid

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond."

7. Jaap Timmer, "Politiegeweld, geweldgebruik van en tegen de politie in Nederland", pagina 362, 379 en 380

"Zo ontstaat in 1991 de drieweekse opleiding Vaardigheden Aanhouden in Groepsverband (VAG).

(...)

De korpsleiding van Rotterdam-Rijnmond heeft beleid ontwikkeld om te komen tot een regionale groep voor de aanpak van geweld en overlast. (...) Het korps benoemt drie soorten delicten als speerpunt: de handhaving van de algemeen plaatselijke verordening; handhaving van de Opiumwet; geweldgerelateerde delicten.

(...) Medio 2004 was (...) Regionale Ondersteuningsgroep (ROG) een feit (*Metro*, 1 september 2004). De eenheid van ongeveer 65 agenten is op afroep beschikbaar voor een variëteit van taken, zoals: het herstel van de openbare orde in een bepaalde buurt en de ontruiming van drugspanden waar overlast wordt veroorzaakt. De ROG maakt deel uit van dezelfde regionale dienst als de ME. Alle ROG-leden zijn tevens ME-lid en zijn ook VAG-opgeleid en -getraind (*Rotterdams Dagblad*, 7 september 2004). (...)

De ROG kan naar behoefte optreden in normaal uniform, in burger, geheel of gedeeltelijk in ME-tenuue. Resultaat voor de regio is dan dat er voor de gehele regio een parate, professionele en eenduidige oplossing is frequente problemen van geweld en overlast waar alle districten mee worden geconfronteerd."